

Trendek a könyvtárügyben. A digitális kor kihívásai

A hazai szakirodalomban egyre több tanulmányt olvashatunk, konferenciákon, szakmai rendezvényeken hallhatunk előadásokat a könyvtári trendekről, hazaiakról és külföldiekéről egyaránt. A téma nem teljesen új keletű, de annál aktuálisabb.

Már a *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás* (TMT) 2004. évi 1. száma közölt egy figyelemfelkeltő tanulmányt Tóth Mátétól, a Könyvtári Intézet munkatársától „A könyvtáros szakma szerepváltása a digitális korban – Trendek a hazai és nemzetközi könyvtárügyben,„ címmel. A *Könyv Könyvtár Könyvtáros* (3K) 2010. 1. és 2. számában Balogh András „Közkönyvtár – használati trendek, kihívások itthon és a nagyvilágban” című tanulmányát olvashattuk. A 2012. november 22–23-án megrendezett Országos Könyvtárügyi Konferencián a „Külföldi könyvtári trendek, oktatás” című előadásában Baráthné dr. Hajdú Ágnes, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Könyvtári Akkreditációs Szakbizottságának elnöke többek között az IFLA WLIC 2012. augusztus 11–17-e között lezajló helsinki konferenciájának fő témáiról, Ingrid Parent (2011–2013 között az IFLA elnöke) elnöki témáiról, mint „A könyvtárak ereje a megújulásért (beleélés, átalakítás, innováció, konvergencia)” beszélt.

2013-ban megjelent dr. Kiszl Péter, az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet igazgatója, tanszékvezető szerkesztésében a „Trendek a hazai és nemzetközi könyvtárügyben” című tanulmánykötet, amelynek 2013. május 30-án a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtárában volt a bemutatója. Az Informatikai és Könyvtári Szövetség valamint a Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Tér közös szervezésében 2013. október 25-én a Győri Nemzeti Színházban volt a XIII. Győri Könyvszalon konferenciája „Trendek az európai könyvtárügyben” témában. Itt hasonló című előadásában dr. Dippolt Péter, a

FSZEK Központi Könyvtárának igazgatója a könyvtárak mai helyzetéről és jövőjéről beszélt, és arról az öt legfőbb trendről, amelyet az információs környezet változásai szülnek, és amelyeket az IFLA fogalmazott meg. Erről az IFLA Trend Report-ban olvashatunk a [http:// trends.ifla.org](http://trends.ifla.org) linkre kattintva. Ez egy olyan forrásválogatás, mint írják, amely segít megérteni, hogy hogyan tudnak beilleszkedni a könyvtárak a változó társadalomba. Az IFLA Trend Report öt kiemelkedően fontos, magas szintű trendet említ, amelyek kulcsszerepet játszanak majd a jövő információs társadalmában. Megállapításai egy egyéves konzultáció eredményei, melyet különböző tudományágak szakértőivel és résztvevőivel folytattak, hogy az információs környezetben lezajló szélesebb társadalmi változásokat vagy csak később bekövetkező jelenségeket feltárják.

Ezek a trendek a következők:

1. TREND: Az új technológiák teret nyitnak és egyszersmind behatárolják majd azt, hogy ki férhet hozzá az információkhoz.
2. TREND: Az online oktatás demokratizálja, de meg is osztja a világszintű oktatást.
3. TREND: A magánélet határai és az adatvédelem meghatározása új alapokra kerül.
4. TREND: A hiperkapcsolódó társadalmak új hangokra és csoportokra hallgatnak majd és támogatják őket.
5. TREND: A globális információs környezetet átalakítják az új technológiák.

Ez a dokumentum egy párbeszéd indítója lehet a könyvtári közösség számára.

Nemes Erzsébet

(Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár ny. főigazgató)